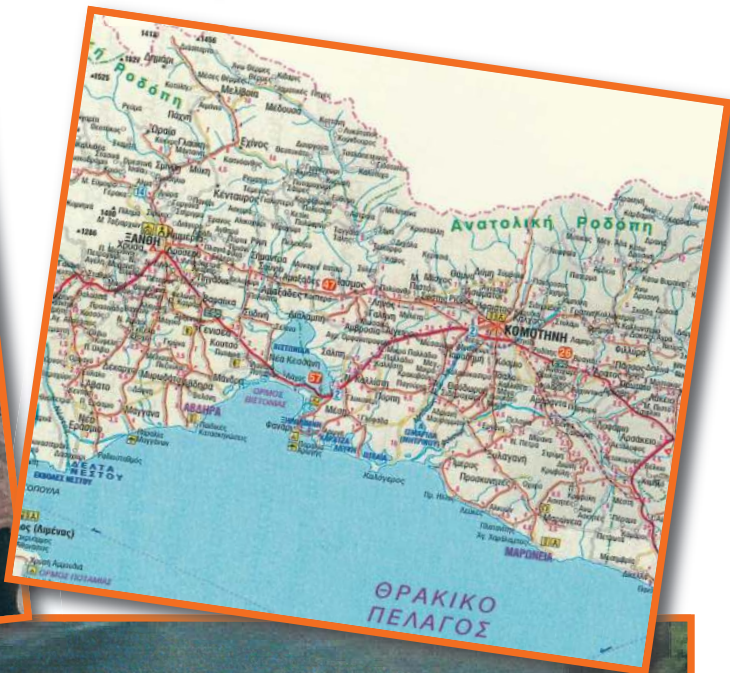
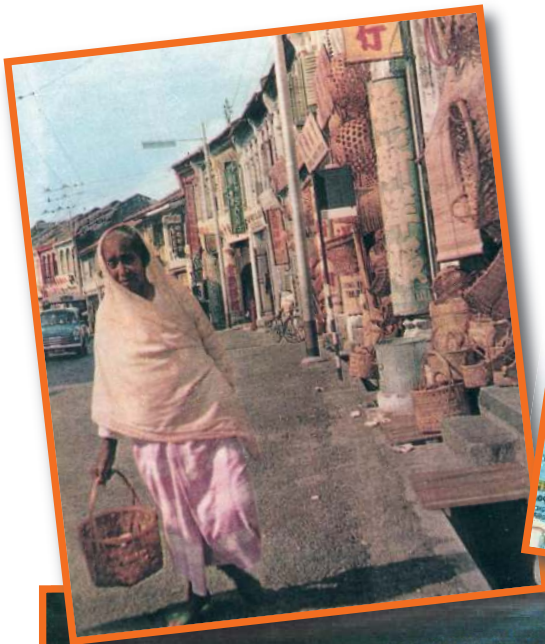

10η ΕΝΟΤΗΤΑ

Γνωρίζω τον τόπο μου και τον πολιτισμό του

Νεοελληνική Γλώσσα
Α΄ Γυμνασίου

Το Εθνικό Πάρκο δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου

Το δάσος **Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου** το 1980 χαρακτηρίστηκε προστατευόμενη περιοχή και το 2003 Εθνικό Πάρκο. Οι πλαγιές, οι ρεματιές και οι κορυφές διαδέχονται η μια την άλλη, ενώ το δάσος με τα αιωνόβια πεύκα, τις δρυς, τις οξιές και τα έλατα δεσπόζει ήρεμα και μαγευτικά.

Το Εθνικό Πάρκο βρίσκεται **στο μέσο του νομού Έβρου** και το εκτεταμένο δάσος του καλύπτει τους νοτιοανατολικούς πρόποδες της **οροσειράς της Ροδόπης**. Χάρη στην ιδανική του τοποθεσία κοντά στον ανατολικότερο μεταναστευτικό διάδρομο πολλών ειδών ορνιθοπανίδας, το δάσος της Δαδιάς εκτός από την **ποικιλόμορφη χλωρίδα** του διαθέτει ιδιαίτερα **πλούσια πανίδα με 220 είδη πουλιών, 40 είδη ερπετών και αμφιβίων καθώς και 48 είδη θηλαστικών**. Ξεχωρίζουν τα **σπάνια είδη αρπακτικών**.

Στη Δαδιά υπάρχει η μια από τις δυο τελευταίες αποικίες του **μαυρόγυπα** στην Ευρώπη, ενώ εδώ φωλιάζουν τριάντα έξι από τα τριάντα οκτώ είδη αρπακτικών που ζουν συνολικά στην Ευρώπη. **Αετοί, γύπες, γερακίνες, σαΐνια και γεράκια** πετούν στα ήρεμα και όμορφα τοπία τούτης της θρακικής γης, βρίσκοντας ένα από τα τελευταία ασφαλή καταφύγια σε ολόκληρη την Ευρώπη. Με τη **συνεργασία του Δασαρχείου Σουφλίου, της Νομαρχίας Έβρου, των τοπικών Δήμων και του WWF Ελλάς** εφαρμόζονται **προγράμματα προστασίας** και διαχείρισης του δάσους, τα οποία μεταξύ άλλων έχουν βασικό στόχο την ενεργό συμμετοχή των κατοίκων στη διαφύλαξη της φυσιικής κληρονομιάς του τόπου τους.

Προτείνουμε να δείτε την ταινία που προβάλλεται πριν πάτε στο **παρατηρητήριο**. Μετά οι επισκέπτες μεταφέρονται με **λεωφορείο της Δημοτικής**

Γυπαετός στο Εθνικό Πάρκο δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου

Επιχείρησης Δαδιάς στο παρατηρητήριο, όπου έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν με τηλεσκόπια τα πουλιά στο χώρο της ταΐστρας.

Για τους δραστήριους υπάρχουν ειδικά **χαραγμένα και σηματοδοτημένα μονοπάτια**, όπου ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να απολαύσει διαδρομές εκπληκτικής ομορφιάς.

Επικοινωνία – Πληροφορίες

Τηλ: 25540-32209

fax:25540 32248

e-mail: fddadia@yahoo.gr

<http://www.dadia-np.gr/wwf-Έβρος>

<http://agro.in.gr>, 2010 (διασκευή)

Εκδρομή στο Εθνικό Πάρκο του δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου από την Οικολογική Εταιρεία Έβρου

Παρασκευή 18 Ιουνίου 2010

Η Οικολογική Εταιρεία Έβρου οργανώνει εκδρομή με πεζοπορία την Κυριακή 27 Ιουνίου 2010 στο Εθνικό Πάρκο του δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου σύμφωνα με το παρακάτω πρόγραμμα:

- **8.00 π.μ.** Αναχώρηση με λεωφορείο από το πάρκινγκ στο λιμάνι για τη Δαδιά μέσω Λουτρού- Πεσσάνης.
- **9.30 π.μ.** Άφιξη στη Δαδιά.
- **9.45 π.μ.** Πεζοπορία (5 χλμ.) σε μονοπάτι για την ιστορική κορυφή «Κόρφος της Γκύμπρενας».
- **11.45 π.μ.** Άφιξη στην κορυφή και ενημέρωση για την αρχαιολογική αξία, την περιβαλλοντική σημασία και τη νεότερη ιστορία της Γκύμπρενας.
- **12.15 π.μ.** Πεζοπορία για επιστροφή στη Δαδιά.
- **14.00** Άφιξη στη Δαδιά. Συζήτηση με εκπροσώπους του φορέα διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου στο αναψυκτήριο και γεύμα (προαιρετικά).
- **16.00** Αναχώρηση για Λευκίμη. Επίσκεψη στην κορυφή Κάψαλο μέσω δάσους υψηλής αισθητικής αξίας.
- **17.00** Επιστροφή στη Λευκίμη και επίσκεψη στο απολιθωμένο δάσος Λευκίμης.
- **18.00** Καφέ στη Λευκίμη και επιστροφή στην Αλεξανδρούπολη μέσω Εγνατίας στις 19.00.

Τιμή συμμετοχής: 10 ευρώ κατά άτομο (λεωφορείο και ξενάγηση)

Τηλ. για επικοινωνία και δηλώσεις συμμετοχής: 6971828027 και 6974722660.

Το δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου

1. Πώς έχει χαρακτηριστεί το δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου;
2. Ποια δέντρα υπάρχουν στο συγκεκριμένο δάσος;
3. Δείξτε στον γεωφυσικό χάρτη της τάξης σας πού βρίσκεται το δάσος της Δαδιάς.
4. «...το δάσος της Δαδιάς εκτός από την ποικιλόμορφη χλωρίδα του διαθέτει ιδιαίτερα πλούσια πανίδα...»: τι σημαίνουν οι λέξεις «χλωρίδα» και «πανίδα»; Για να βρείτε την απάντηση, μπορείτε χρησιμοποιήσετε το λεξικό σας.
5. Ποια είδη ζώων συναντά ο επισκέπτης στο δάσος της Δαδιάς;
6. Ποια είδη αρπακτικών αναφέρονται στο άρθρο;
7. Τι είναι τα προγράμματα προστασίας και από ποιους εφαρμόζονται;
8. Ποιες δραστηριότητες προτείνονται στους επισκέπτες του δάσους; Εσείς, ως επισκέπτες, τι θα επιλέγατε να κάνετε;
9. Με τη βοήθεια του λεξικού προσπαθήστε να βρείτε από ποιες λέξεις προέρχονται οι παρακάτω σύνθετες λέξεις:

νοτιοανατολικός		+	
οροσειρά		+	
ορνιθοπανίδα		+	
μαυρόγυπας		+	

(Για τη σύνθεση λέξεων βλ. ασκήσεις 553-562 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

10. Στα κείμενα 1 και 2 υπάρχει η λέξη «δάσος». Βρείτε στο λεξικό σας σύνθετες λέξεις με το δάσος και γράψτε τες παρακάτω με τη σημασία τους.

1	
2	
3	
4	
5	
6	

11. Στο κείμενο 2 υπάρχουν οι συντομογραφίες π.μ., χλμ. και τηλ. Γράψτε τι σημαίνουν:

π.μ.	
χλμ.	
τηλ.	

(Για τις συντομογραφίες βλ. ασκήσεις 591-593 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004).

12. Ένα γυμνάσιο από ένα νησί της Ελλάδας επισκέπτεται τον τόπο σας. Με βάση το κείμενο 2 επιλέξτε τα κυριότερα αξιοθέατα της περιοχής σας και φτιάξτε ένα πρόγραμμα εκδρομής για να ξεναγήσετε τους μαθητές/τριες του σχολείου που σας επισκέπτεται. Μην ξεχάσετε να γράψετε την ημερομηνία της εκδρομής, την τιμή συμμετοχής και τα τηλέφωνα επικοινωνίας με τους υπεύθυνους διοργάνωσης της εκδρομής για οποιαδήποτε ερώτηση ή απορία.

13. Συγκεντρώστε φωτογραφίες με τα φυτά και τα ζώα που υπάρχουν στο δάσος της Δαδιάς. Στη συνέχεια φτιάξτε ένα ομαδικό κολάζ με το οποίο μπορείτε να διακοσμήσετε την τάξη σας.

Ξάνθη... Η πόλη μας

Γιορτές Παλιάς Πόλης

Ένας εορταστικός θεσμός στην Ξάνθη είναι οι **γιορτές Παλιάς Πόλης**, οι οποίες αδιάλειπτα από το 1991 λαμβάνουν χώρα με την έλευση του φθινοπώρου. Το μεγαλύτερο μέρος των εκδηλώσεων αυτών πραγματοποιείται στον παραδοσιακό διατηρητέο οικισμό της Ξάνθης, τη λεγόμενη «Παλιά Πόλη», στα σοκάκια της οποίας στήνονται τα στέκια των πολιτιστικών και καρναβαλικών συλλόγων για να προσφέρουν φαγητό και ποτό. Στα στέκια των συλλόγων στήνονται γλέντια, ενώ παράλληλα πραγματοποιούνται εκδηλώσεις αντίστοιχες με αυτές του καρναβαλιού.

<http://www.cityofxanthi.gr>, 2009 (δισκευή)

Γιορτές Παλιάς Ξάνθης 2010

Υπαίθριο Δημοτικό Αμφιθέατρο

<p>ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010</p>	<p>Υπαίθριο Δημοτικό Αμφιθέατρο Ξάνθης 21:00 Κάρμεν Ρουγγέρη «Ομήρου Οδύσσεια- Το παραμύθι των παραμυθιών» Τιμή εισιτηρίου: 13€</p>
<p>ΔΕΥΤΕΡΑ 23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010 ΚΑΙ ΤΡΙΤΗ 24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010</p>	<p>Υπαίθριο Δημοτικό Αμφιθέατρο Ξάνθης 21:00 Θεατρική Παράσταση «Η στρίγγλα που έγινε αρνάκι» Θοδωρής Αθερίδης-Σμαράγδα Καρύδη Τιμές εισιτηρίων: Κανονικό 24€ , Φοιτητικό 17€ , Παιδικό 12€</p>
<p>ΤΕΤΑΡΤΗ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010 ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗ 2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010</p>	<p>Υπαίθριο Δημοτικό Αμφιθέατρο Ξάνθης 21:00 Mazoo and the Zoo-The Musical Τιμή εισιτηρίου: 18€</p>
<p>ΣΚΗΝΗ ΝΗΣΑΚΙ ΔΕΥΤΕΡΑ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010 ΚΑΙ ΤΡΙΤΗ 7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 201</p>	<p>19:00 Κινητό Πλανητάριο STARLAB</p> <p>α) Την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΙΣΜΩΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ (σε σχέση με την ονοματολογία των αστερισμών) για τους μικρούς μας φίλους και</p> <p>β) Το ΑΣΤΡΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΑΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ για τους μεγαλύτερους.</p>
<p>ΤΕΤΑΡΤΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010</p>	<p>20:00 Θρακικό Θέατρο Σκιών Γιάννη Βουλτσίδη</p> <p>Το Θρακικό Θέατρο Σκιών του Γιάννη Βουλτσίδη θα δημιουργήσει εργαστήριο κατασκευής φιγούρας όπου τα παιδιά, με τη βοήθειά του και τα υλικά, θα κατασκευάσουν τις δικές τους φιγούρες. Θα ακολουθήσει παράσταση Θεάτρου Σκιών με ζωντανή ορχήστρα.</p>
<p>ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010</p>	<p>Ίδρυμα Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης</p> <p>19:30 «5, 4, 3, 2, 1... ΕΚΤΟΞΕΥΣΗ!» Αν είστε μέχρι 12 ετών, έχετε απορίες για το Σύμπαν και θέλετε να νιώσετε πως ταξιδεύετε πέρα από τη Γη, ελάτε να το μάθουμε παίζοντας και διασκεδάζοντας.</p>

Ξάνθη, η πόλη μας

1. Με ποιους νομούς συνορεύει η Ξάνθη; Έχετε επισκεφτεί κάποιον από αυτούς; Τι είδατε; Τι σας έκανε εντύπωση;
2. Τι είναι οι γιορτές Παλιάς Πόλης; Από πότε γιορτάζονται; Ποια εποχή του χρόνου;
3. Τι γίνεται κατά τη διάρκεια των εορταστικών εκδηλώσεων της Παλιάς Πόλης; Έχετε παρευρεθεί ποτέ σε αυτές τις εκδηλώσεις;
4. Αφού διαβάσετε το κείμενο 5, απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:
  - Πότε θα παιχτεί η παράσταση της Κάρμεν Ρουγγέρη; Τι τίτλο έχει;
  - Ποιες είναι οι τιμές των εισιτηρίων για την παράσταση «Η στρίγγλα που έγινε αρνάκι»; Τι σημαίνει κανονικό εισιτήριο; Τι πρέπει να έχει κάποιος μαζί του για να βγάλει φοιτητικό εισιτήριο;
  - Τι μπορεί να παρακολουθήσει κάποιος που ενδιαφέρεται για τους πλανήτες και το σύμπαν;
  - Ποια εκδήλωση θα γίνει την Τετάρτη 8 Σεπτεμβρίου 2010; Τι είναι το θέατρο σκιών; Έχετε παρακολουθήσει ποτέ παράσταση θεάτρου σκιών;

5. Το κείμενο 5 είναι ένας οδηγός εκδηλώσεων για την πόλη της Ξάνθης. Γράψτε κι εσείς για μια εκδήλωση που θα γίνει στην περιοχή σας και θέλετε να δημοσιευτεί στον οδηγό εκδηλώσεων.
Ξεκινήστε γράφοντας τον τόπο και στη συνέχεια δυο λόγια για την εκδήλωση (αν πρόκειται για συναυλία, θεατρική παράσταση, έκθεση κτλ.). Επίσης, γράψτε για την ώρα έναρξης, την τιμή του εισιτηρίου (αν υπάρχει) και τους καλλιτέχνες που θα πάρουν μέρος.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

Του Αιγαίου

Ο έρωτας
Το αρχιπέλαγος
Κι η πλώρα των αφρών του
Κι οι γλάροι των ονείρων του
Στο πιο ψηλό κατάρτι του ο ναύτης ανεμίζει
Ένα τραγούδι

Ο έρωτας
Το τραγούδι του
Κι οι ορίζοντες του ταξιδιού του
Κι η ηχώ της νοσταλγίας του
Στον πιο βρεμένο βράχο η αρραβωνιαστικιά προσμένει
Ένα καράβι

Ο έρωτας
Το καράβι του
Κι η αμεριμνησία των μελτεμιών του
Κι ο φλόκος της ελπίδας του
Στον πιο ελαφρό κυματισμό του ένα νησί λικνίζει
Τον ερχομό

Οδυσσέας Ελύτης, «Προσανατολισμοί», 1940

Του Αιγαίου

1. Να περιγράψετε την εικόνα που δίνει ο ποιητής με τους στίχους του στην α' στροφή του ποιήματος.
2. Ποιο είναι το αρχιπέλαγος που αναφέρει ο ποιητής στο 2ο στίχο; Να το δείξετε στο χάρτη.
3. Μπορείτε να περιγράψετε πώς φαντάζεστε το καράβι του ποιήματος;
4. Να περιγράψετε την εικόνα που δίνει ο ποιητής στην β' στροφή του ποιήματος.
5. Ποια είναι τα συναισθήματα του ναύτη στη β' στροφή; Τι νοσταλγεί;
6. Η θάλασσα στο ποίημα σας φαίνεται να είναι γαλήνια ή φουρτουνιασμένη; Να δικαιολογήσετε την εντύπωση που σας δημιουργεί με στοιχεία του ποιήματος.
7. Το ποίημα σας δημιουργεί μια αισιόδοξη ή απαισιόδοξη ψυχική διάθεση; Για να απαντήσετε μελετήστε προσεκτικά την γ' στροφή.
8. Το ποίημα έχει γίνει τραγούδι. Φαντάζεστε ότι θα έχει γίνει ένα χαρούμενο, ένα λυπητερό ή ίσως ένα νοσταλγικό τραγούδι; Βρείτε λέξεις από το ποίημα που να δημιουργούν τη διάθεση που πιστεύετε (χαρά, λύπη, νοσταλγία).

9. Να βρείτε ή να φτιάξετε εικόνες, σκίτσα, φωτογραφίες ή ζωγραφιές που θα μπορούσαν να συνοδέψουν το ποίημα και να ταιριάζουν με το περιεχόμενό του και τις εικόνες που κρύβονται στους στίχους του. Δημιουργήστε μια αφίσα στο κέντρο της οποίας θα βρίσκονται οι στίχοι του ποιήματος και γύρω τους οι σχετικές εικόνες.

10. Στο ποίημα που διαβάσατε υπάρχουν οι λέξεις «πρώρα», «αμεριμνησία», «μελτέμια», «φλόκος», «λικνίζει». Μπορείτε να βρείτε τις παραπάνω λέξεις στο λεξικό και να εξηγήσετε τι σημαίνουν χρησιμοποιώντας τες μέσα σε προτάσεις;

Ιθάκη

Δήμος: Ιθάκης

Νομός: Κεφαλληνίας

Περιφέρεια: Ιονίων Νησιών

Ο δήμος Ιθάκης είναι επαρχία του νομού Κεφαλληνίας και ανήκει διοικητικά στην Περιφέρεια Ιονίων Νησιών. Έχει συνολικό πληθυσμό 3.084 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001.

Η ιστορία του νησιού

Η Ιθάκη, το νησί-πατρίδα του Οδυσσέα, θεωρείται ένα από τα πιο γνωστά νησιά της Ελλάδας όχι μόνο σήμερα αλλά από την αρχαιότητα και τη μυθολογία της. Ο Όμηρος με τα έπη του άφησε βαριά κληρονομιά και πολλή δουλειά σε ξένους και Έλληνες επιστήμονες που ασχολούνται χρόνια με το έργο αυτό. Βεβαίως, εκτός από τον Όμηρο με την Οδύσσεια, αναφορές υπάρχουν και από άλλους παλαιότερους συγγραφείς, όπως ο Ακουσίλαος που λέει ότι ο Ίθακος, ο Νήριτος και ο Πολύκτωρ ήταν οι τρεις γιοι του βασιλιά Πτερελάου που καταγόταν από το Δία. Η σύζυγος του Οδυσσέα ήταν η Πηνελόπη, κόρη του βασιλιά Ικάριου και της Πολυκάστης. Η Ιλιάδα και η Οδύσσεια του Ομήρου είναι τα δύο έργα του μεγάλου ιστορικού που έκαναν γνωστή την ιστορία αυτού του τόπου παγκόσμια. Είναι τα έργα που άφησαν αναλλοίωτα ονόματα και τοπωνύμια στο νησί ως τις μέρες μας. Είναι τα έργα-έπη του Ομήρου που αποδεικνύουν ότι η Ιθάκη είναι η πατρίδα του Οδυσσέα.

Η Ιθάκη κατοικήθηκε από την Νεολιθική περίοδο (4000-3000 π.Χ.), όπως μαρτυρούν τα ευρήματα από τις ανασκαφές στη Σπηλιά του Λοΐζου και στα Πηλικάτα. Η Οδύσσεια, κατά τους μελετητές, αρχίζει το 1174 π.Χ. με την άφιξη του Οδυσσέα στην Ιθάκη μετά τη δεκάχρονη περιπλάνησή του. Στην Οδύσσεια γίνονται αναφορές για τα μέρη που έδρασε ο Οδυσσέας, όπως η Σπηλιά του Εύμαιου και το Σπήλαιο των Νυμφών. Τον Οδυσσέα, που βασίλευσε μέχρι τον θάνατό του, τον δέχτηκε ο γιος του Τηλέμαχος.

Το όνομα του νησιού

Το νησί πήρε το όνομά του από τον Ίθακο, τον πρώτο κάτοικο του νησιού, που ήταν γιος του Πτερέλαου και αδελφός του Πολύκτορα και του Νήριτου ή, κατά τη μυθολογία, γιος του Ποσειδώνα και της Αμφιμέλης. Σύμφωνα με άλλη υπόθεση το όνομα προέρχεται από τη λέξη Ιθή (=εύθυμος) ή από τη φοινικικής καταγωγής λέξη Utika (=αποικία) ή από τη λέξη Ιθύς (=απότομος).

<http://www.ithaki.gr>, 2010 (δισκευή)

Ιθάκη

1. Βρείτε την Ιθάκη στο χάρτη της τάξης σας. Ποια είναι η πρωτεύουσα του νησιού; Σε ποιο πέλαγος ανήκει η Ιθάκη;
2. Εκτός από την Ιθάκη στο Ιόνιο Πέλαγος ανήκουν άλλα 6 νησιά. Βρείτε τα στο χάρτη της τάξης σας. Ξέρετε πώς ονομάζονται αυτά τα 7 νησιά μαζί;
3. Η Ιθάκη θεωρείται η πατρίδα του Οδυσσέα. Από ποια έργα έχουμε αντλήσει αυτήν την πληροφορία; Ποιοι είναι οι συγγραφείς τους;
4. Ποια ήταν η σύζυγος του Οδυσσέα και ποιος ο γιος του;
5. Πόσα χρόνια έμεινε ο Οδυσσέας μακριά από την πατρίδα του;
6. Από πού προέρχεται το όνομα «Ιθάκη»;

7. «Η Ιλιάδα και η Οδύσσεια του Ομήρου...την ιστορία αυτού του τόπου»: να χωρίσετε την περίοδο σε προτάσεις και να βρείτε τα υποκείμενά τους;

(Για την ονομαστική-υποκείμενο βλ. 47-50 και για την υποτακτική σύνδεση προτάσεων βλ. 429-440 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

8. Μπορείτε να βρείτε με ποιους τρόπους μπορείτε να φτάσετε στην Ιθάκη από την περιοχή όπου μένετε; Περιγράψτε τις διαδρομές ανάλογα με το μέσο μεταφοράς που θα χρησιμοποιήσετε.

9. Βρείτε φωτογραφίες για μια παραθαλάσσια περιοχή που βρίσκεται στο νομό σας ή που έχετε επισκεφτεί και σας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση. Στη συνέχεια, φτιάξτε ένα ομαδικό κολάζ με το οποίο μπορείτε να διακοσμήσετε την τάξη σας.

Οι δώδεκα μήνες

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια χήρα* γυναίκα που είχε πέντε παιδιά και ήταν πολύ φτωχιά. Δεν έβρισκε δουλειά πουθενά και μόνο μια φορά την εβδομάδα πήγαινε σε μια πλούσια γειτόνισσα*, της ζύμωνε* το ψωμί και έπαιρνε πολύ λίγα λεφτά. Όταν το ψωμί ήταν έτοιμο, γύριζε αμέσως στο σπίτι της και με το ζυμάρι* που είχε μείνει στα χέρια της ετοιμάζε φαγητό για τα παιδιά της. Αυτό το φαγητό έτρωγαν όλη την εβδομάδα μέχρι να ξαναπάει η φτωχιά γυναίκα στην πλούσια γειτόνισσα για να ζυμώσει ψωμί.

└ Τα παιδιά της πλούσιας γυναίκας ήταν πάντα άρρωστα και γκρινιάρικα* αν και είχαν πολλά και καλά φαγητά. Τα παιδιά όμως της φτωχιάς ήταν πάντα υγιή* και χαρούμενα. Η πλούσια το έβλεπε αυτό και απορούσε*. Ρώτησε τις φίλες της κι αυτές της είπαν πως η φτωχιά γυναίκα έπαιρνε μαζί με το ζυμάρι και την καλή τύχη* των παιδιών της.

Το πίστεψε η πλούσια και όταν ήρθε η φτωχιά για να ζυμώσει, της ζήτησε να πλύνει καλά καλά τα χέρια της πριν φύγει. ┘

Έτσι η φτωχιά γύρισε στο σπίτι της κλαίγοντας*. Όταν την είδαν τα παιδιά της, άρχισαν κι αυτά να κλαί-

νε και η μητέρα απελπισμένη* έφυγε για να τους βρει φαρητό.

Περπάτησε πολλές ώρες κι έφτασε σ' ένα βουνό*. Ξαφνικά μέσα στο σκοτάδι* είδε ένα φως* κι όταν πήγε πιο κοντά, κατάλαβε πως ήταν ένα σπίτι. Μπήκε μέσα κι είδε δώδεκα παλικάρια*. Τρία από αυτά κρατούσαν στα χέρια τους μαργαρίτες, παπαρούνες* και τριαντάφυλλα*. Δίπλα τους ήταν άλλα τρία που κρατούσαν κίτρινα στάχυα* και φρούτα. Απέναντι κάθονταν τρία παλικάρια που κρατούσαν στα χέρια τους σταφύλια. Παρακάτω ήταν άλλα τρία ντυμένα με ζεστά ρούχα. Μόλις τα παλικάρια είδαν τη γυναίκα της είπαν: “Καλώς όρισε! Κάθισε μαζί μας.”

Όταν κάθισε, την ρώτησαν γιατί πήγε στο βουνό μέσα στη νύχτα. Εκείνη τους είπε την ιστορία της, τα παλικάρια κατάλαβαν πως πεινούσε κι ένας από αυτούς με τα ζεστά ρούχα, της έβαλε φαγητό.

Έφαγε η γυναίκα κι ύστερα τα παλικάρια την ρώτησαν πώς είναι η ζωή στην πόλη. Κι αυτοί που κρατούσαν λουλούδια στα χέρια είπαν:

“Πώς τα περνάτε με τους μήνες του χρόνου; Σας αρέσουν ο Μάρτης, ο Απρίλης και ο Μάης;”

└ “Καλά περνάμε, παιδιά μου”, απάντησε η γυναίκα, “όταν έρθουν αυτοί οι μήνες, όλη η γη* γεμίζει λουλούδια κι αρώματα. Λοχίζουν να κελαηδούν* τα πουλιά*. Βλέπουν οι γεωργοί* τα χωράφια* τους πράσινα, ετοιμάζουν τις αποθήκες τους και χαίρεται η καρδιά* τους. Είναι όμορφη η άνοιξη!” ┘

Ύστερα της είπαν τα άλλα τρία παλικάρια με τα στάχυα και τα φρούτα:

“Πώς σας φανόνται ο Ιούνιος, ο Ιούλιος και ο Αύγουστος;”

Τότε η φτωχιά απάντησε:

“Κι αυτοί οι μήνες μας αρέσουν, γιατί με τη ζέστη που κάνουν ωρμαίνουν* τα φρούτα, μεγαλώνουν τα ζώα και οι γεωργοί θερίζουν* το σιτάρι*. Ακόμα και οι φτωχοί χαίρονται γιατί το καλοκαίρι δεν χρειάζονται πολλά κι ακριβά ρούχα.”

Ύστερα την ρώτησαν τα άλλα τρία παλικάρια που κρατούσαν τα σταφύλια:

“Πώς περνάτε με τους μήνες Σεπτέμβρη, Οκτώβρη και Νοέμβρη;”

“Ωραία περνάμε αυτούς τους μήνες”, απάντησε η γυναίκα. “Το φθινόπωρο μαζεύουν* οι άνθρωποι τα σταφύλια και τα κάνουν κρασί. Σπέρνουν* τα χωράφια τους κι ετοιμάζουν τα ξύλα* και τα ρούχα για το χειμώνα που έρχεται.”

Ύστερα την ρώτησαν και τα παλικάρια που φρούσαν τα ζεστά ρούχα:

“Με τους μήνες Δεκέμβρη, Γενάρη και Φλεβάρη πώς περνάτε;”

“Α! αυτοί οι μήνες πολύ μας αγαπάνε”, είπε η φτωχιά, “κι εμείς πολύ τους αγαπάμε. Ξέρετε γιατί; Οι άνθρωποι, φυσικά, θέλουν να δουλεύουν όλο το χρόνο για να κερδίζουν* πολλά λεφτά. Έρχεται όμως ο χειμώνας με το κρύο, μας βάζει μέσα στα σπύτια μας και

μιας ξεκουράζει από τις δουλειές του καλοκαιριού. Ακόμη οι άνθρωποι τους αγαπάνε γιατί οι βροχές και τα χιόνια κάνουν καλό στα χωράφια. Έτσι, παιδιά μου, όλοι οι μήνες είναι καλοί. Εμείς οι άνθρωποι δεν εμψαστε καλό’.

Τα παλικάρια χάρηκαν με τα καλά λόγια της γυναίκας κι ένα από αυτά έφερε μια κλειστή κανάτα* και της είπε:

“Σου δίνουμε αυτήν την κανάτα. Όταν πας στο σπίτι σου, να την ανοίξεις. Πάρ’ την και πήγαινε στο καλό!”

“Ευχαριστώ, παιδιά μου”, είπε η γυναίκα. Πήρε την κανάτα κι έφυγε.

Όταν έφτασε στο σπίτι της, βρήκε τα παιδιά της να κοιμούνται. Άνοιξε την κανάτα κι όταν είδε πως ήταν γεμάτη λίρες*, χάρηκε πολύ. Μόλις ξιμέρωσε*, πήγε στο φούρνο κι αγόρασε ψωμί και τυρί και γύρισε στο σπίτι της για να ετοιμάσει πρωινό για τα παιδιά της. Στο δρόμο την είδε η πλούσια γειτόνισσα και την ρώτησε πού βρήκε τα λεφτά κι αγόρασε τα φαγητά. Η φτωχιά είπε όλη την αλήθεια* και η πλούσια ζήλεψε* κι αποφάσισε* να πάει κι εκείνη να βρει τα παλικάρια.

Τη νύχτα λοιπόν, όταν κοιμήθηκαν ο άντρας της και τα παιδιά της, έφυγε και πήγε στο βουνό. Βρήκε το σπίτι που ήταν τα δώδεκα παλικάρια, μπήκε μέσα κι αυτά μόλις την είδαν, της είπαν:

“Καλώς την κυρά! Τι θέλεις εδώ μέσα στη νύχτα;”

“Εμείς φτωχιά”, απάντησε, “κι ήρθα να με βοηθήσετε*.”

“Πολύ καλά”, είπαν. “Πεινάς; Θέλεις να φας;”

“Όχι, ευχαριστώ, δεν πεινάω”, απάντησε.

“Πολύ καλά”, ήταν τα παλικάρια. “Πώς περνάτε στην πόλη;”

“Πολύ άσχημα. Πιο άσχημα δεν γίνεται!”

“Και πώς περνάτε με τους μήνες;”

“Πώς να περνάμε; Ο ένας μήνας είναι χειρότερος από τον άλλο. Μόλις σνηθίσουμε* με τη ζέστη του Αυγούστου, έρχονται ο Σεπτέμβρης, ο Οκτώβρης και ο Νοέμβρης και μας κρυώνουν. Ύστερα μπαίνουν οι χειμωνιάτικοι μήνες, Δεκέμβρης, Γενάρης και Φλεβάρης, μας παγώνουν* και με τα χιόνια κλείνουν τους δρόμους και δεν μπορούμε να βγούμε έξω. Όσο γι’ αυτούς τους τρελλούς μήνες, το Μάρτη, τον Απρίλη και το Μάη, δεν καταλαβαίνουν πως είναι ανοιξιάτικοι, κάνουν κρύο κι έτσι έχουμε εννέα μήνες χειμώνα. Ύστερα έρχονται ο Ιούνιος, ο Ιούλιος* και ο Αυγούστος και μας τρελλάνουν* με τη ζέστη τους. Τι να σας πω, παλικάρια μου, μόνο κακό φέρνουν αυτοί οι μήνες.”

Δεν είπαν τίποτα τα παλικάρια, αλλά ένα σηκώθηκε κι έδωσε στη γυναίκα μια κλειστή κανάτα και της είπε:

“Πάρε αυτήν την κανάτα κι όταν φτάσεις στο σπίτι σου, να κλειστείς σ’ ένα δωμάτιο μόνη και τότε να την ανοίξεις.”

“Εντάξει”, είπε η γυναίκα, πήρε την κανάτα και γύρισε στο σπίτι της χαρούμενη. Κλείστηκε σ’ ένα δωμάτιο μόνη, άνοιξε την κανάτα και τι να δει! Όλο φίδια*! Μέσα στον πανικό της έφυγε τρέχοντας* και κανέναν δεν την ξαναείδε ποτέ!

Οι δώδεκα μήνες

1. Διαβάστε το παραμύθι και απαντήστε προφορικά στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

- Πόσα πρόσωπα συνολικά παρουσιάζονται στο παραμύθι; Ποια από αυτά παίζουν πιο σημαντικό ρόλο;
- Πώς ζούσε η φτωχή γυναίκα με τα πέντε παιδιά;
- Γιατί έφυγε κλαίγοντας από το σπίτι της, αφήνοντας τα παιδιά της;
- Πού κατοικούσαν τα δώδεκα παλικάρια;
- Τι κρατούσαν στα χέρια τους; Πώς ήταν ντυμένα τα τρία από αυτά;
- Πώς περνάνε οι άνθρωποι με τους διάφορους μήνες του χρόνου, σύμφωνα με τη φτωχή γυναίκα; Ποιες γεωργικές εργασίες κάνουν;
- Τι πρόσφεραν στη φτωχή γυναίκα τα δώδεκα παλικάρια; Γιατί;
- Τι απάντησε η πλούσια γυναίκα για τους δώδεκα μήνες, όταν επισκέφτηκε με τη σειρά της τα δώδεκα παλικάρια;
- Τι πρόσφεραν στην πλούσια γυναίκα τα δώδεκα παλικάρια και για ποιο λόγο νομίζετε;

2. Για να γνωρίσουμε καλύτερα τις δύο γυναίκες του παραμυθιού μπορούμε να συμπληρώσουμε τους παρακάτω πίνακες, όπως στο παράδειγμα:

Η φτωχή γυναίκα	
Τι κάνει	Τι σκέφτεται / Τι αισθάνεται
- Δουλεύει στο σπίτι της πλούσιας γυναίκας και ταΐζει τα παιδιά της με το ζυμάρι που μένει στα χέρια της από το ζύωμα	- Είναι κουρασμένη, λυπημένη αλλά ελπίζει ότι έτσι θα μεγαλώσουν τα παιδιά της

Η πλούσια γυναίκα	
Τι κάνει	Τι σκέφτεται / Τι αισθάνεται
- Ρωτάει τις φίλες της γιατί τα δικά της παιδιά είναι πάντα άρρωστα και γκρινιάρικα, ενώ τα παιδιά της φτωχής γυναίκας είναι υγιή και χαρούμενα	- Αισθάνεται απορία και κρυφή ζήλια

3. Με τη βοήθεια των σημειώσεων που κρατήσατε γράψτε δύο σύντομα κείμενα 10 γραμμών για την κάθε γυναίκα περιγράφοντας τις πράξεις τους και τι σκέφτονται ή τι αισθάνονται κάθε φορά.
4. Χωριστείτε σε δύο ομάδες για να επισκεφτείτε κι εσείς το σπίτι με τα δώδεκα παλικάρια, που έχετε ορίσει από πριν και είναι κάποιοι από τους συμμαθητές σας. Προσπαθήστε να απαντήσετε ειλικρινά στην ερώτησή τους: “Πώς περνάτε με τους δώδεκα μήνες;”. Αν θέλετε μπορείτε να έχετε κρατήσει κάποιες σημειώσεις. Αφού απαντήσουν και οι δύο ομάδες, οι δώδεκα μήνες αποφασίζουν το έπαθλο που θα προσφέρουν στην κάθε ομάδα.
5. Προσπαθήστε τώρα να δραματοποιήσετε τη σκηνή της επίσκεψης. Μοιράστε τους ρόλους. Χρειάζεστε τον επισκέπτη και δώδεκα συμμαθητές σας, χωρισμένους σε τριάδες, για τις 4 εποχές του χρόνου. Οι ‘μήνες’ να μην ξεχάσουν στο τέλος να προσφέρουν και κάποιο δώρο στον επισκέπτη, ανάλογα με τις απαντήσεις που θα τους δώσει.
6. Να χωρίσετε τις παρακάτω περιόδους σε προτάσεις. Με ποια λέξη συνδέονται οι προτάσεις μεταξύ τους:
  - Τα παιδιά της πλούσιας γυναίκας ήταν πάντα άρρωστα και γκρινιάρικα αν και είχαν πολλά και καλά φαγητά.
  - Όταν έρθουν αυτοί οι μήνες, όλη η γη γεμίζει λουλούδια κι αρώματα.
  - Όταν έφτασε σπίτι της, βρήκε τα παιδιά της να κοιμούνται.

(Για την υποτακτική σύνδεση προτάσεων βλ. 468-482 και 485-506 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

7. Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε τα υποκείμενα (Υ), τα αντικείμενα (Α) και τα κατηγορούμενα (Κ):
  - Τα παιδιά της πλούσιας γυναίκας ήταν πάντα άρρωστα και γκρινιάρικα.
  - Η γυναίκα δεν έβρισκε δουλειά πουθενά.
  - Τα παιδιά είχαν πολλά και καλά φαγητά.
  - Ρώτησε τις φίλες της.
  - Τα παλικάρια κρατούσαν στα χέρια τους μαργαρίτες.
  - Είναι όμορφη η άνοιξη!

(Για το υποκείμενο-αντικείμενο-κατηγορούμενο βλ. 47-50 και 406-409, 413 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

Τετράδια Ημερολογίου

9 Μαΐου

Αληθινά έχω χάσει την Αθήνα. Αισθάνομαι ξένος μες στην Αθήνα, δεν ξαναβρίσκω πια τις εντυπώσεις που μου έδινε ανέκαθεν η εικόνα της πολιτείας. Λόγου χάρη το Σύνταγμα με τα κυπαρίσσια ή η θέα της πόλης από την Ακρόπολη ή η θέα της Καστέλας από μακριά ή η λεωφόρος Συγγρού, όλα αυτά ξυπνούσαν μέσα μου ορισμένες ψυχικές καταστάσεις που τώρα τις έχασα και μου φαίνεται σα να σκεπάστηκε η Αθήνα μ' ένα πέπλο που μου κρύβει την αληθινή μορφή της. Χάθηκε από τα μάτια μου η ζωηράδα, η φρεσκάδα, η χάρη της Αθήνας, βλέπω τα ίδια πράγματα και δεν είναι τα ίδια. Είναι σαν ένα άτονο, πεζό, νεκρό αντίγραφο ενός πίνακα που τον έχω αγαπήσει. Χάθηκε η ψυχή του τοπίου. Αναπολώ τη γοητεία του και δεν τη νιώθω πια. Αναρωτιέμαι: «Θα ξαναβρώ άραγε την Αθήνα που την έχω χαμένη; Θα είναι το ίδιο πράγμα όπως ήταν πριν;» Αυτό μου συνέβηκε από την αρχή της Κατοχής και το συνειδητοποίησα σιγά-σιγά, τώρα όμως αρχίζει να με πιέζει παραπάνω από άλλοτε. Όλα με πιέζουν περισσότερο, για τούτο φέτος δουλεύω λιγότερο, ενώ στα 1942, μες στη φρίκη του λιμού, των επιδημιών και των άλλων φοβερών πραγμάτων που συνέβαιναν τριγύρω μου, δούλεψα τόσο ενταντικά!

Λέω ένα πέπλο σκεπάζει την Αθήνα, μα νιώθω πως είναι κάμποσα στρώματα αγωνίας από πάνω της, που μ' εμποδίζουν να δω τη γνήσια μορφή της και μου δίνουν την εντύπωση πως είμαι σε άλλο τόπο.

Γιώργος Θεοτοκάς, «Τετράδια Ημερολογίου 1939-1953» εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 1988

Τετράδια Ημερολογίου

1. Διαβάστε προσεκτικά τη σελίδα που ακολουθεί από τα «Τετράδια Ημερολογίου 1939-1953» του Γ. Θεοτοκά και επιλέξτε την πιο σωστή απάντηση.

- **Ο συγγραφέας έχει χάσει την Αθήνα**
  - α. αν και κατοικεί σε αυτή την πόλη
  - β. επειδή δεν κατοικεί πια σε αυτή την πόλη
  - γ. επειδή δεν μπορεί να τη δει καθαρά, αφού ένα πέπλο τη σκεπάζει
- **Σύμφωνα με το κείμενο**
  - α. Η Αθήνα είναι πάντα μια ζωηρή, φρέσκια και γεμάτη χάρη πόλη
  - β. Η Αθήνα άλλες φορές είναι κι άλλες δεν είναι έτσι
  - γ. Η Αθήνα δεν είναι πια έτσι
- **Ο συγγραφέας νιώθει ότι η πόλη του άρχισε να αλλάζει**
  - α. κατά τη διάρκεια της Κατοχής
  - β. πριν από την Κατοχή
  - γ. αμέσως μετά το τέλος της Κατοχής

2. Γράψτε κι εσείς για το ημερολόγιό σας μια μικρή παράγραφο για τις αλλαγές που παρατηρείτε τα τελευταία χρόνια στην περιοχή όπου μένετε καθώς και πώς αισθάνεστε γι' αυτές.

3. Μπορείτε να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με άλλες που έχουν σχεδόν την ίδια σημασία, χωρίς να αλλάξει το νόημα;

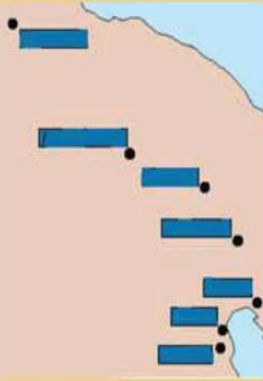
Αισθάνομαι	
κρύβει	
νιώθω	
συνειδητοποίησα	
δουλεύω	
σκεπάζει	
εμποδίζουν	
είμαι	

Ταξίδια μυθικά σε τόπους αθηθινούς

Είναι γνωστό ότι ο Ηρακλής είναι το σύμβολο της ηθικής και μυϊκής δύναμης. Γιος του Δία και της Αλκμήνης, ημίθεος δηλαδή, είχε μια περιπετειώδη ζωή. Γεννήθηκε στη Θήβα, αλλά

οι δοκιμασίες, που του επέβαλε ο εξάδελφός του βασιλιάς Ευρυσθέας, τον ανάγκασαν να περιπλανηθεί σε πολλά μέρη, εντός

και εκτός Ελλάδας. Ο Ηρακλής παραμένει μέχρι σήμερα συνώνυμο του λαϊκού ήρωα, του αγαθού γίγαντα, του αιώνιου ταξιδιώτη. Κι ενώ τα κατορθώματά του ανήκουν στη σφαίρα του μύθου, οι τόποι, όπου τα κατορθώματα αυτά έλαβαν χώρα, είναι αληθινά. Εκείνο που πρέπει να σημειώσουμε είναι ότι το «μεγάλο ταξίδι» του επεφύλαξε, όχι μόνο γνώσεις και εμπειρία, όπως θα έλεγε και ο μεγάλος μας ποιητής Κωνσταντίνος Καβάφης, αλλά και αιώνια δικαίωση. Γιατί, επειδή ο Ηρακλής, πριν από τον Οδυσσέα, ταξίδεψε σε άλλους τόπους, είδε και έπαθε πολλά, γνώρισε πολλά και δόξα αθάνατη.

Ταξίδια κοντινά

Για τους έξι πρώτους άθλους του ο Ηρακλής δε χρειάστηκε να ταξιδέψει μακριά. Ο βασιλιάς Ευρυσθέας τού ανέθεσε πρώτα να σκοτώσει το πελώριο λιοντάρι της **Νεμέας**, που το δέρμα του ήταν αδιαπέραστο, ακόμη και από σιδερένια όπλα και κατασπάραζε ανθρώπους και ζώα,

και ήταν ο φόβος και ο τρόμος της περιοχής. Το αποτέλεσμα το γνωρίζετε: ο Ηρακλής όχι μόνο σκότωσε το λιοντάρι, αλλά φόρεσε και τη λεοντή, το δέρμα του δηλαδή, για παλτό. Σε ανάμνηση αυτού του άθλου του, ο Ηρακλής ίδρυσε τα **Νέμεα**, γιορτές δηλαδή και αθλητικούς αγώνες προς τιμήν του Δία.

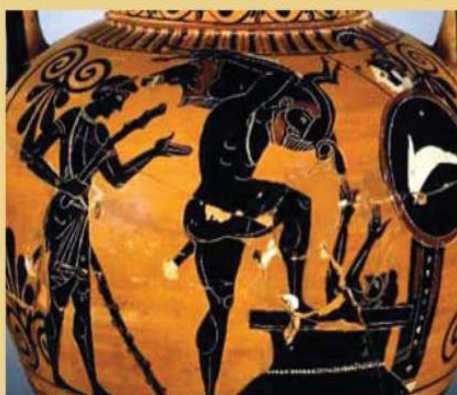
Η δεύτερη αποστολή του Ηρακλή ήταν να σκοτώσει την Λερναία Ύδρα, ένα ερπετό με εννέα φιδίσια κεφάλια, το οποίο ζούσε στην λίμνη **Λέρνα**, της **Αργολίδας**. Με την βοήθεια του ανιψιού του, **Ιόλαου**, ο Ηρακλής εντόπισε το τέρας στην πηγή **Αμμώνη**. Όμως το έργο ήταν πολύ δύσκολο γιατί στη θέση κάθε κεφαλιού, που έκοβε, φύτρωναν άλλα δύο. Ο Ηρακλής σκέφτηκε σαν γιατρός. Με τη βοήθεια της φωτιάς έκαιγε τα κεφάλια και αμέσως τα «καυτηρίαζε» για να μην ξαναφυτρώ-

νουν. Η Ύδρα νικήθηκε και τα τόξα του, που τα είχε βουτήξει στη δηλητηριώδη χολή της, του έφεραν νέα δόξα.

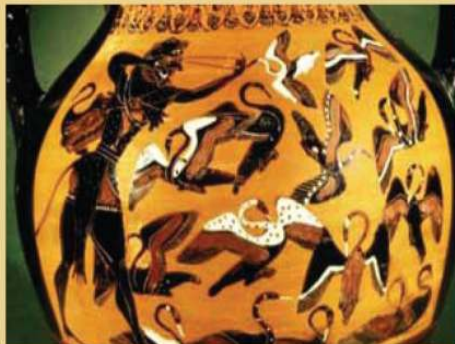

Λίγο πιο πάνω από τις **Μυκίνες**, βρίσκεται το βουνό **Αρτεμίσιο**, όπου έβοσκε και το αγαπημένο ελάφι της **Άρτεμης**, με τα χρυσά κέρατα και τις ασημένιες οπλές. Φανταστείτε τον **Ηρακλή** να τρέχει χιλιόμετρα πίσω από το γρηγορότερο ελάφι του κόσμου, επί ένα χρόνο, το οποίο μάλιστα προστάτευε μια θεά! Τελικά, αφού συνεννοήθηκε με την **Άρτεμη**, το έπιασε και το έφερε στις **Μυκίνες**. Έπειτα όμως το άφησε και πάλι να επιστρέψει στο φυσικό του περιβάλλον.

Μετά ο **Ηρακλής** έπρεπε να φέρει σε πέρας νέα αποστολή: να πιάσει τον φοβερό και τρομερό «**Ερυμάνθιο κάπρο**», δηλαδή το ανθρωποφάγο αγριογούρουνο που ζούσε στο όρος **Ερύμανθο** και ήταν ο φόβος της περιοχής. Δεν σας λέω τι λαχτάρα πέρασε ο **Ευρυσθέας** μόλις τον είδε ολοζώντανο μπροστά του!!!

Μετά από λίγο έπρεπε να καθαρίσει τους στάβλους του βασιλιά της **αρχαίας Ολυμπίας**, **Αυγεία**, που είχε τρεις χιλιάδες βόδια και τριάντα χρόνια δεν είχαν καθαριστεί ποτέ! Εκεί να δείτε βρόμα! Ο **Ηρακλής** όμως τους καθάρισε σε μια μέρα, αλλάζοντας τη ροή του ποταμού. Σε ανάμνηση αυτού του άθλου ιδρύθηκαν οι **Ολυμπιακοί Αγώνες**, το σημαντικότερο αθλητικό γεγονός του αρχαίου και του σύγχρονου κόσμου.

Επόμενος άθλος ήταν οι **Στυμφαλίδες όρνιθες**, κάτι ανθρωποφάγα πουλιά, στη λίμνη **Στυμφαλία**, κάπου στην ορεινή **Κορινθία**, με χάλκινα νύχια, φτερά και ράμφη, που τα προστάτευε ο θεός **Άρης**. Ο **Ηρακλής** αφού ανηφόρησε, ανίχνευσε την περιοχή και... τα πουλιά βρέθηκαν κρεμασμένα στη ζώνη του.

Ταξίδια μακρινά

Ο Ευρυσθέας τότε σκέφτηκε να τον στείλει κάπου πολύ μακριά. «Πήγαινε στην Κρήτη», του είπε, «και φέρε μου ζωντανό τον μαινόμενο (τρελαμένο δηλαδή) ταύρο». Ο ταύρος αυτός ήταν πανέμορφος και τον είχε χαρίσει στο μυθικό βασιλιά Μίνωα ο Ποσειδώνας, αλλά έκανε πολλές καταστροφές στο νησί. Ο

Ηρακλής όμως τον έπιασε από τα κέρατα, που λένε.

Κι από την Κρήτη ο ήρωας βρέθηκε στη Θράκη για να φέρει πίσω ζωντανά τα άλογα του Διομήδη, βασιλιά των Βιστώνων, τα οποία ήταν ανθρωποφάγα. Μετά από σκληρή μάχη μεταξύ του Ηρακλή και των συντρόφων του με τον στρατό των Βιστώνων, ο Ηρακλής σκότωσε τον Διομήδη και το σώμα του το πέταξε στα άλογά του. Αυτή ήταν και η τελευταία φορά που έφαγαν κρέας και έφαγαν μαζί και το κεφάλι τους.

Ταξίδια πιο μακρινά

Δεν πρόλαβε να επιστρέψει στις Μυκήνες ο Ηρακλής και ετοιμάζεται για νέα αποστολή. Να πάει, λέει, στη Μικρά Ασία και να φέρει τη ζώνη της βασι-

λισσας των Αμαζόνων, Ιππολύτης, που της την είχαν δωρίσει οι θεοί. Στην αρχή η βασίλισσα φάνηκε πρόθυμη να του την δώσει, μετά όμως μετάνιωσε. Κι έτσι άρχισε η μάχη με τις Αμαζόνες. Ο Ηρακλής νίκησε και η Ιππολύτη σκοτώθηκε. Στο δρόμο της επιστροφής πέρασε και από την Τροία, για να σώσει την πριγκίπισσα Ησιόνη από ένα θαλάσσιο τέρας και η ιστορία συνεχίζεται.

Ταξίδια ακόμη πιο μακρινά

Βλέποντας ο Ευρυσθέας ότι ο Ηρακλής κατάφερνε τα πάντα, αποφάσισε να τον στείλει... στον αγύριστο! Πραγματικά ο δέκατος άθλος ήταν να φέρει στον Ευρυσθέα τα κόκκινα βόδια του Γηρυόνη, ενός ανθρωπόμορφου τέρατος με τρία σώματα ενωμένα στην μέση. Για να τα βρει έπρεπε να πάει στην μακρινή Δύση πέρα από τον Ωκεανό που αποτελούσε και το όριο του κόσμου για τους αρχαίους

Έλληνες. Μετά από πολλές περιπέτειες, ο Ηρακλής έφθασε στα σύνορα της Ευρώπης και Αφρικής, στο σημερινό Γιβραλτάρ, όπου έστησε δύο κολώνες, την Κάλην στην Λιβύη και την

Άβυλα στην Ευρώπη (τις Ξακουστές Στήλες του Ηρακλέους). Μετά πέρασε μέσα από την χώρα των Γαλατών, Ιταλών, Ιλλυριών, Θρακών, όπου είχε κι άλλες περιπέτειες.

Ο ενδέκατος άθλος ήταν τα χρυσά μήλα των Εσπερίδων, που είχε πάρει η Ήρα ως γαμήλιο δώρο από την θεά Γη. Τα χρυσά μήλα, δηλαδή τα πορτοκάλια, φυλάσσονταν από τις Εσπερίδες, τις νύμφες της δύσης δηλαδή. Αυτή τη φορά χρειάστηκε τη βοήθεια του βασιλιά

της θάλασσας Νηρέα. Για να τον βρει ταξίδευσε στην Λιβύη, Αίγυπτο, Αιθιοπία και είχε πολλές περιπέτειες. Κατευθυνόμενος

μάλιστα προς την Ασία, πέρασε από τον Καύκασο, όπου και απελευθέρωσε τον Προμηθέα από τις αλυσίδες του. Όταν έφθασε στην χώρα των Υπερβορείων, βρήκε τον Άτλαντα, τον Τιτάνα που κρατούσε τον κόσμο στις πλάτες του. Αυτός πήγε και του έφερε τα μήλα. Τελικά τα έφερε στις Μυκήνες. Ο Ευρυσθέας τού τα έδωσε σαν δώρο. Ο Ηρακλής με την σειρά του τα πρόσφερε στην θεά Αθηνά κι εκείνη τα επέστρεψε πίσω στον κήπο των Εσπερίδων.

Ακόμα και στον Κάτω Κόσμο

Ο τελευταίος άθλος ήταν ο πιο δύσκολος, αφού ο ήρωας έπρεπε να ταξιδέψει στον Άδη, για να φέρει τον Κέρβερο, ένα σκυλί με τρία κεφάλια, με ουρά ερπετού και φιδία σε όλο του το σώμα, το οποίο φύλαγε την είσοδο του κάτω κόσμου. Με την βοήθεια της Αθηνάς και του Ερμή, κατέβηκε από το ακρωτήριο Ταίναρο, στη Λακωνία, συνεννοήθηκε με το θεό Πλούτωνα και πήρε τον Κέρβερο στον επάνω κόσμο. Μόλις τον είδε ο Ευρυσθέας, λαχτάρισε και

από το φόβο του κρύφτηκε μέσα σε ένα πιθάρι, από το οποίο βγήκε μόνο όταν ο Κέρβερος επέστρεψε στη βάση του.

Βλέπουμε λοιπόν ότι ο ήρωάς μας ταξίδεψε σε όλη την Ελλάδα, σε πολλά μέρη της Πελοποννήσου και της Μεσογείου, στην Ευρώπη, στην Ασία και στην Αφρική, ακόμα και στον κάτω κόσμο. Κι αυτό βεβαίως δείχνει την περιπετειώδη, αλλά και επινοητική φύση του Έλληνα που, όπως λέει κι ο ποιητής:

Μπαίνει σ' ένα βαρκάκι πιάνει ωκεανούς
Δίκαια λοιπόν κέρδισε την αιώνια δόξα, όπως άλλωστε υποσχόταν και το όνομά του, Ήρακλῆος, δηλαδή, δόξα που προέρχεται από την Ήρα.

Τώρα θα μπορούσατε να:

1. σημειώσετε τους τόπους πάνω στο χάρτη;
2. να βρείτε ποιες είναι στην Ασία, ποιες στην Ευρώπη και ποιες στην Αφρική;
3. να συγκρίνετε τον Ηρακλή με τον Ευρυσθέα και να βρείτε γιατί ο Ευρυσθέας ήθελε να εξοτρώσει τον Ηρακλή και γιατί ο Ηρακλής πήγαινε, όπου του έλεγε;
4. Μήπως τελικά όλοι αυτοί οι μύθοι έχουν κάποιο άλλο κρυφό νόημα;

Ταξίδια μυθικά σε τόπους αληθινούς

1. Στο κείμενο αναφέρονται κάποιες περιοχές της Ελλάδας. Βρείτε τες στον χάρτη της τάξης σας και ενώστε τες με μία γραμμή για να ακολουθήσετε τον Ηρακλή στο ταξίδι του.
2. Τι συμβολίζει ο Ηρακλής; Τι σημαίνει το όνομά του;
3. Πριν προχωρήσετε παρακάτω, θυμηθείτε μία από τις δοκιμασίες του Ηρακλή και διηγηθείτε τη στους συμμαθητές σας. Πώς κατάφερε ο ήρωας να νικήσει;
4. Τι ήταν η Λερναία Ύδρα;
5. Τι ήταν ο κάπρος;
6. Πώς ιδρύθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες;
7. Τι ήταν οι Στυμφαλίδες Όρνιθες;
8. Στο κείμενο αναφέρεται η φράση «μαινόμενος ταύρος». Τι σημαίνει η φράση αυτή; Ξέρετε άλλη φράση που χρησιμοποιούμε σήμερα με τη λέξη «ταύρος»; Τι σημαίνει;
9. Ποια ήταν η βασίλισσα των Αμαζόνων; Πού ζούσε; Δείξτε στον χάρτη της τάξης σας την περιοχή.
10. Στο κείμενο αναφέρονται και κάποιες περιοχές που βρίσκονται εκτός Ελλάδας. Βρείτε στο χάρτη της τάξης σας το Γιβραλτάρ, τη Λιβύη, την Αίγυπτο, την Αιθιοπία και τον Καύκασο.
11. Το κείμενο αναφέρει ότι ο Ηρακλής έσωσε τον Προμηθέα από τις αλυσίδες του. Γιατί ήταν αλυσοδεμένος ο Προμηθέας; Διηγηθείτε τον σχετικό μύθο.
12. Τι ήταν ο Κέρβερος; Τι σημαίνει όταν αποκαλούμε κάποιον «κέρβερο» σήμερα;
13. Απαντήστε στις ερωτήσεις που βρίσκονται κάτω από το κείμενο.

14. Να γράψετε τα αντίθετα των παρακάτω επιθέτων:

ηθική	≠	
περιπετειώδης	≠	
αγαθός	≠	
αιώνιος	≠	
αληθινός	≠	
αθάνατη	≠	

το Club των Ερευνητών

Με ένα σκάφανδρο...

Το καλοκαίρι που μας πέρασε, ενώ ήμουν διακοπές στην Κρήτη, μου συνέβη κάτι συναρπαστικό. Κατέβηκα με ένα ειδικά διαμορφωμένο σκάφανδρο στο βυθό της θάλασσας!

Ήμασταν στην παραλία όταν η γιαγιά μου με πληροφόρησε ότι είχε έρθει στο νησί ένας μακρινός μου θείος. Το απόγευμα ήρθε στο σπίτι μας και μου είπε ότι είχε φέρει μαζί του το κότερό του και το σκάφανδρό του. Μου υποσχέθηκε να με πάει μια βόλτα στο βυθό της θάλασσας το επόμενο πρωί. Εγώ, φυσικά, άλλο που δεν ήθελα.

Το επόμενο πρωί ξύπνησα πολύ νωρίς. Είχαμε κανονίσει να έρθει να με πάρει ο θείος μου στις 7 το πρωί. Όλο το βράδυ δεν είχα κοιμηθεί καθόλου από τον ενθουσιασμό. Σε λίγο φτάσαμε στη θάλασσα. Το κότερο μάς περίμενε εκεί. Ξεκινήσαμε το μεγάλο ταξίδι μας. Μόλις φτάσαμε στα ανοικτά, ο θείος μου αποφάσισε πως ήρθε η ώρα να βουτήξουμε. Κατεβάσαμε το σκάφανδρο στη θάλασσα.

Εγώ είχα ακούσει και διαβάσει πολλά για το βυθό της θάλασσας, αλλά αυτό που είδα μ' έκανε να τριβώ τα μάτια μου. Στην αρχή έβλεπα πολλά μικρά ψαράκια που κινούνταν κατά ομάδες. Σε πιο μεγάλο βάθος αρχίσαμε να βλέπουμε πιο ενδιαφέροντα πράγματα. Είδα πολύχρωμα ψάρια να περνάνε από μπροστά μου, ψάρια που διέφεραν σε μέγεθος και σχήμα. Όμως αυτό που τράβηξε την προσοχή μου ήταν το εκθαμβωτικό τοπίο. Τα βράκια είχαν διάφορα σχήματα. Άλλα είχαν τρύπες, άλλα μεγάλες μυτερές άκρες και άλλα είχαν πάνω πολλά φυτά που σου τραβούσαν την προσοχή. Όσο πιο πολύ κατεβαίναμε τόσο το ταξίδι μας αποκτούσε «άγρια» ομορφιά. Τώρα μπορούσαμε να δούμε λογιών λογιών ψάρια, όπως σαλάχια, ιππόκαμπους, ξιφίες...

Ξαφνικά νιώσαμε ένα δυνατό χτύπημα. Με τις ειδικές, ενσωματωμένες κάμερες του σκάφανδρου ανακαλύψαμε ότι ένας τεράστιος λευκός καρκαρίας μάς είχε βάλει στο μάτι. Ευτυχώς καταφέραμε να τον διώξουμε. Συνεχίσαμε το ταξίδι μας. Μετά είδαμε κάτι που έμοιαζε με σπίτι. Το είπα στο θείο μου αλλά δε με πίστεψε. Όμως εγώ επέμενα και... δεν είχα άδικο. Είχαμε ανακαλύψει μια υποβρύχια πόλη! Ήμουν σίγουρος πως ήταν η Ατλαντίδα. Δεν πιστεύαμε στα μάτια μας! Μόλις ανεβαίναμε στην επιφάνεια, θα έλεγα αυτή την ιστορία

σε όλους τους γνωστούς μου. Όμως, η φωνή του θείου μου με επανέφερε στην πραγματικότητα: «Η μηχανή δε δουλεύει», μου είπε. Έπειτα από ώρα ανακαλύψαμε ότι ένα γιγάντιο καλαμάρι είχε κολλήσει στην προπέλα μας. Ωστόσο, ο θείος μου είχε τη λύση και σ' αυτό το πρόβλημα. Με το πάτημα ενός κουμπιού όλο το πλοίο διαπεράστηκε από ηλεκτρικό ρεύμα. Το καλαμάρι αποκολλήθηκε αμέσως.

Συνεχίσαμε να προχωράμε προς τα κάτω. Βλέπαμε ψάρια που δεν είχε δει ποτέ κανένα ανθρώπινο μάτι. Άσχημα και αποκρουστικά, με κοφτερά δόντια και αλλόκοτα σχήματα. Όμως, είδα και κάτι άλλο. Ένα υποβρύχιο!

Ήμουν σίγουρος ότι τα είχα χάσει. «Υποβρύχιο εδώ», συλλογίστηκα. Αλλά το πιο περιεργό ήταν ότι πάνω του έγραφε με άσπρα, ξεθωριασμένα γράμματα «NAUTILUS». Αποφασίσαμε ότι έπρεπε να ανεβούμε... Μας τράβηξε την προσοχή όμως ένα τεράστιο μύδι που μέσα του είχε ένα μαργαριτάρι. Θα άξιζε άπειρα ευρώ! Με μια ειδική δαγκάνα προσπαθήσαμε να το μαζέψουμε, όμως το μύδι έκλεισε ξαφνικά και έσπασε τη δαγκάνα.

Αρχίσαμε ν' ανεβαίναμε προς τα πάνω. Και τότε είδα το πιο συναρπαστικό, το πιο μυστηριώδες απ' όλα. Ήταν ένα πελώριο τέρας. Το μόνο που πρόλαβα να δω ήταν το γλοιώδες κεφάλι του. Ήταν απαίσιο και είχε τρία κόκκινα μάτια. Το είδα να εξαφανίζεται σε μια σπηλιά. Πετάχτηκα πίσω. Καθώς ανεβαίναμε το είπα στο θείο μου αλλά δε με πίστεψε. Μου είπε ότι ύστερα απ' αυτό το ταξίδι ήταν φυσικό να βλέπω τέρατα.

Είχαμε ταξιδέψει πολύ μακριά. Ήμουν σίγουρος πως μόλις ανεβαίναμε δε θα σταματούσα να μιλάω γι' αυτή την καταπληκτική ιστορία. Όμως, θα βγαίναμε ποτέ έξω; Μήπως δε θα μπορούσα να το πω σε κανέναν; Μήπως ήταν ένα όνειρο; Ποτέ δε θα μάθω...

Μαθητής, 13 χρόνων

περ. «Ερευνητές», εφ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 30/11/2002

Με ένα σκάφανδρο

1. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο που έγραψε ο δεκατριάχρονος μαθητής και διαλέξτε τη σωστή απάντηση:
  - **Ο Στάθης πήγε μια βόλτα στο βυθό της θάλασσας**
    - α. με έναν ιππόκαμπο
    - β. με τη γιαγιά του
    - γ. με ένα θείο του
  - **Το δυνατό χτύπημα που ένιωσαν ήταν από**
    - α. ένα καρχαρία
    - β. ένα τεράστιο σαλάχι
    - γ. ένα γιγάντιο καλαμάρι
  - **Καθώς ανέβαιναν προς τα πάνω είδαν**
    - α. άσχημα ψάρια με κοφτερά δόντια
    - β. ένα πελώριο τέρας με τρία κόκκινα μάτια
    - γ. ένα υποβρύχιο
  - **Στο τέλος της ιστορίας ο Στάθης αναρωτιέται**
    - α. αν όλα αυτά ήταν ένα όνειρο
    - β. αν ανακάλυψε την Ατλαντίδα
    - γ. αν θα έβλεπε κανέναν όταν θα έβγαινε από τη θάλασσα

2. Χωρίζετε σε δύο ομάδες. Η πρώτη βρίσκει από μια εγκυκλοπαίδεια και παρουσιάζει στην τάξη πληροφορίες για τη χαμένη Ατλαντίδα και η άλλη κάνει το ίδιο με δύο από τα ψάρια που συναντάμε στο κείμενο.
3. Έχετε εξερευνήσει ποτέ το βυθό της θάλασσας, μια σπηλιά στο βουνό, ένα ερειπωμένο σπίτι ή κάτι άλλο; Μπορείτε να μιλήσετε στην τάξη για τις εμπειρίες σας, να γράψετε τις ιστορίες σας, να τις συγκεντρώσετε και να φτιάξετε ένα βιβλιαράκι με τίτλο «Παράξενες ιστορίες». Τρυπάτε τις σελίδες με τις ιστορίες και τις ενώνετε γερά με ένα κομμάτι σπάγκο. Για το εξώφυλλο ζωγραφίστε εσείς οι ίδιοι κάτι που να έχει σχέση με τις ιστορίες που γράψατε.

4. Βλέπετε τις υπογραμμισμένες λέξεις; Μπορείτε να παίξετε με αυτές, αν βάλετε στη θέση τους άλλες που έχουν αντίθετη σημασία.
(π.χ. Ευτυχώς καταφέραμε να διώξουμε τον καρχαρία → Δυστυχώς καταφέραμε να διώξουμε τον καρχαρία.)

Ξαναδιαβάζοντας το κείμενο θα δείτε ότι μερικές φορές γίνεται πιο αστείο.

Τριήμερη και επείσοδιακή

"Το καλό με τις εκδρομές του σχολείου είναι ότι περνάς καλά. Το κακό με τις εκδρομές του σχολείου είναι ότι δεν γίνονται συχνά".

Ποιος το είπε αυτό το σοφό και απίθανο; Ποιος άλλος, η συμμαθήτριά μας η Πόλυ, που κανονικά την ήνε Πολύμνια κι εμείς τη φωνάζουμε πολυμίξερ γιατί δύο πράγματα κάνει καλά. Ανακατεύεται σε όλη και τ'ανακατεύει όλα.

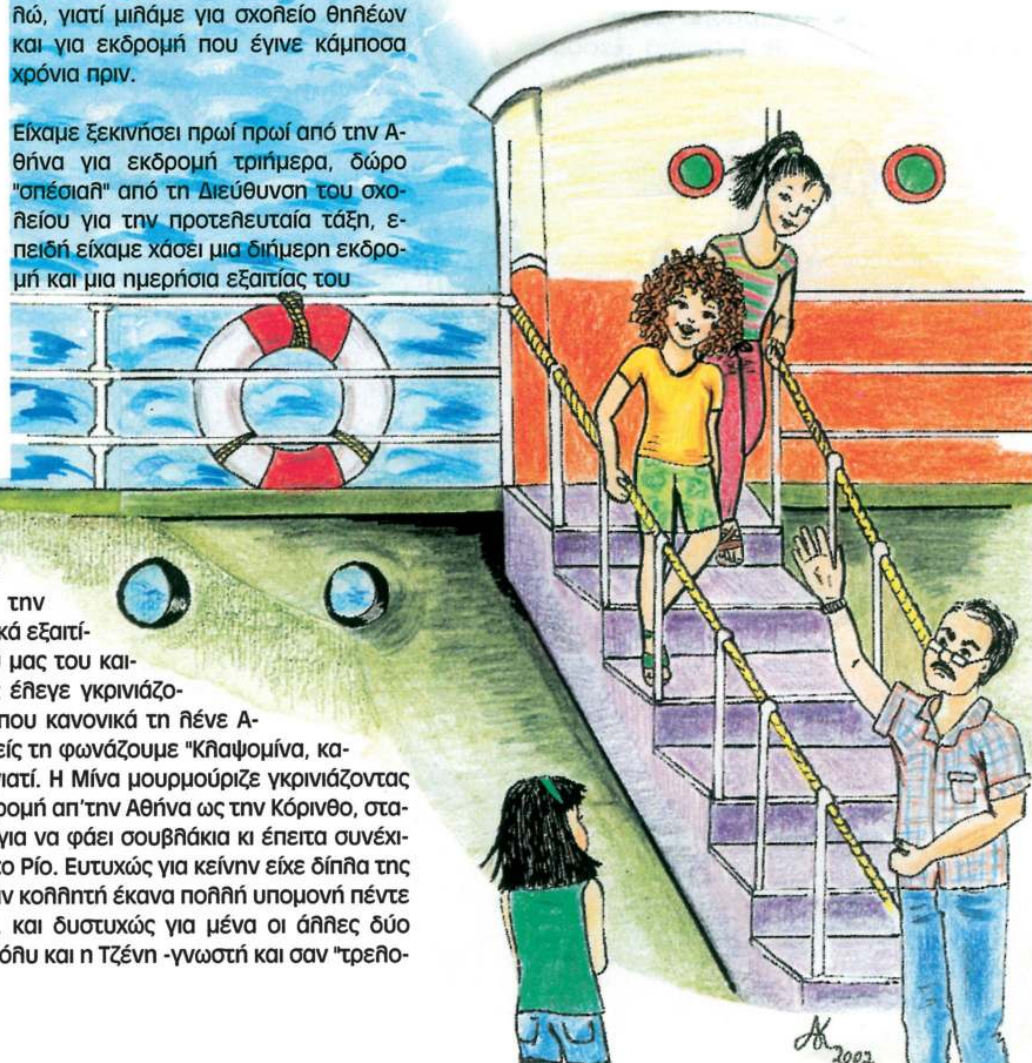
Πότε το είπε αυτό η Πόλυ; Ακριβώς την ώρα που μπαίναμε στο φεριμπότ, στο Ρίο, για να περάσουμε στο Αντίριο, εξήντα οχτώ παιδιά, πέντε καθηγητές και δύο πούλημαν. Και όταν ήέω "παιδιά" εννοώ κορίτσια μόνο, και να μην παρεξηγηθούν τα αγόρια παρακαλώ, γιατί μιλήμαε για σχολείο θηλέων και για εκδρομή που έγινε κάμποσα χρόνια πριν.

Είχαμε ξεκινήσει πρωί πρωί από την Αθήνα για εκδρομή τριήμερα, δώρο "σπέσιαλ" από τη Διεύθυνση του σχολείου για την προτελευταία τάξη, επειδή είχαμε χάσει μια διήμερη εκδρομή και μια ημερήσια εξαπτίας του

τζίνι"- κάθονταν αρκετά μακριά μας μες στο πούλημαν. Η θάλασσα του Πατραικού, γεμάτη άσπρους αφρούς κυμάτων, αγκάλιασε το φεριμπότ κουνώντας το γέρα. Οι περισσότερες καθίσαμε όπου μας είπαν. Η Πόλυ με τη Τζένη όμως ανέβηκαν ως τη γέφυρα για να εξετάσουν από κοντά, ήέει αν είναι καλός ο καπετάνιος γιατί...

ΧΙΟ-νιού τη μια φορά και της βροχής την άλλη, και γενικά εξαιτίας "του κακού μας του καιρού" καταπώς ήεγε γκριλιάζοντας η Μίνα, που κανονικά τη ήνε Ασημίνα και εμείς τη φωνάζουμε "Κληψομίνα, καταλαβαίνετε γιατί. Η Μίνα μουρμούριζε γκριλιάζοντας όλη τη διαδρομή απ' την Αθήνα ως την Κόρινθο, σάματσε μόνο για να φάει σουβλάκια κι έπειτα συνέχισε τα ίδια ως το Ρίο. Ευτυχώς για κείνην είχε δίπλα της εμένα, που σαν κολλητή έκανα πολλή υπομονή πέντε χρονιές τώρα, και δυστυχώς για μένα οι άλλες δύο κολληητές, η Πόλυ και η Τζένη -γνωστή και σαν "τρελο-

... ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Αφήνοντας πίσω την ήρεμη λιμνοθάλασσα και το Μεσολιόγγι συνεχίσαμε την πορεία περνώντας το Αιτωλικό, τη λίμνη Τριχωνίδα, το Αγρίνιο, μεγάλη πόλη μάς φάνηκε, με πολλή κίνηση, "αχ, αδιάβαστες, η πρωτεύουσα του νομού είναι!" είπε η καθηγήτρια- κι ενώ ίσαμε τότε διασχίζαμε τον κάμπο βλέποντας καπνοχώραφα, καλλιέργειες και λίμνες- την Αμβρακία κι άηδες-ξάφνου αντικρίσαμε μια τεράστια λίμνη με ακύμαντα νερά. "Όσο, τι μεγάλη λίμνη!" φώναξαν μερικές, και η καθηγήτρια της Γεωγραφίας έφριξε: "Όσο, τι σας μάθαινα αστοιχείωτες, δεν είναι λίμνη, είναι ο Αμβρακικός κόλπος!".

"Κι εγώ πού το Ξερα, μου συστήθηκε;" ψιθύρισε η Τζένη.

Επιτέλους, στάση στην Αμφιλοχία που είναι χτισμένη στο μυχό του κόλπου και γεύμα σε παραλιακό κέντρο, με τη θάλασσα στα πόδια μας. Όμορφη μέρα, όμορφο τοπίο, όλα καλά κι ωραία, και οι καθηγητές να 'χουν το νου τους μήπως όσα τούτα μας ξεθολογιάσουν και καθούμε στα πανέμορφα λιμανάκια με τις βάρκες. Αηλιά δε χάθηκε καμιά. Ούτε στην Αμφιλοχία, ούτε στην Άρτα, όπου φτάσαμε έπειτ' από λίγο. Εκεί είδαμε πολλήδες βυζαντινές εκκλησίες, με πιο θαυμαστή κι ονομαστή την Παναγία την Παρηγορήτισσα κι έπειτα γραμμή για το ξακουστό γεφύρι της Άρτας. Σταθήκαμε και το θαυμάσαμε, λίγο έξω απ' την πόλη να ενώνει με τις ψηλές και πλατιές του καμάρες τις όχθες του ποταμού Άραχθου, γεμάτες καλαμιές, και να καθρεφτίζει την πέτρινη, χορταριασμένη θωριά του στα νερά του ποταμού. "Σαράντα πέντε μάστοροι κι εξήντα μαθητάδες γιοφύρι θεμελιώνανε στις Άρτας το ποτάμι. Ολημερίς το χτίζανε, το βράδυ γκρεμιζόταν..."

Το δημοτικό τραγούδι κουβαλάει το θρύλο, κι ο θρύλος λέει πως στο χτίσιμο του συνέβη μια τραγική ιστορία-εκείνη με τη γυναίκα του πρωτομάστορα, αν θυμάστε...

(Η Πόλυ που θέλει να ταυτίζεται με τα γεγονότα, παραλίγο να σκαρφαλώσει στο γεφύρι και να 'χαμε άηλη τραγούδια και παρατράγουδα, μα ευτυχώς την ακινητοποίησε η γυμνάστρια μας, η κυρία Μαίρη).

"Για βάλε τώρα με το νου σου, να ήμουν η γυναίκα του πρωτομάστορα και να με είχανε χτίσει, και ..." πήγε η Τζένη να πει, αηλιά την έκοψε η Πόλυ.

"Απίθανο!" έκανε.

"Τι, να ήμουν η γυναίκα του πρωτομάστορα;"

"Όχι καλέ, τα ονόματα που ακούω δύο ώρες τώρα. Τα περισσότερα αρχίζουν από άηφα, Αιτωλικό, Αγρίνιο, Αμβρακία, Αμβρακικός, Αμφιλοχία, Άρτα... Γιατί άραγε;"

"Κι εγώ αρχίζω από άηφα, μα δεν το κάνω θέμα", είπε η Μίνα-Ασημίνα.

Το ότι υπήρχε όμως κάποιο θέμα, το ξανάπε η Πόλυ, σαν άκουσε τα ονόματα μερικών ποταμών που κυλούν στην Ήπειρο, που μόλις είχαμε αρχίζει να διασχίζουμε: Άραχθος, Αχέρων, Αώος... και να μην ξεχνάμε και τον Αχελλώο ή Ασπροπόταμο, που κυλούσε στην Αιτωλοακαρνανία!

"Ααα, αυτό είναι συνωμοσία του άηφα", φώναξε, κι ευθύς κάτι θυμήθηκε: "Είν' εδώ κοντά και η Αχερουσία λίμνη, εκείνη με τον Χάροντα; Άκου, μην πάμε από εκεί, σας παρακαλώ!".

Τώρα τραβήξαμε όλο ανατολικά, στην καρδιά της Πίνδου, μέσα στα πυκνά δάση. Σε μια ελητοσκεπέαστη πηλιά αντίκρισαμε το Ξακουστό Μέτσοβο.

Τι τοπίο ονειρεμένο, τι πανέμορφα σπίτια, τι δάση με οξιές κι έλιετα βαθυπράσινα! Η διάφανη ατμόσφαιρα του βουνού μάς κυκλώνει παγερή. Το νερό της πηγής στην πλατεία είναι πολύ παγωμένο για τα δικά μας δάχτυλα. Μα οι Μετσοβίτες και οι Μετσοβίτισσες έχουν ρόδινα μάγουλα και μοιάζει ν'αντέχουν κρύα και χιόνια και σκληρούς χειμώνες...Εμείς χαρήκαμε που γνωρίσαμε το Μέτσοβο, δεν ξέρω αν εκείνο χάρηκε, γιατί καταφέραμε να ταράξουμε την ησυχία του, ειδικά η Πόλη με την Τζένη που κυνηγούσαν μια κατάσπρη κατσίκα για να την χαιδέψουν, η κατσίκα δεν ήθελε με κανένα τρόπο- και καλά έκανε, γατούλα ήταν; - κι έτρεχε στο κάλντερίμι, τρέχαμε κι εμείς ξοπίσω, τα σκυλιά γαβγίζανε και τελικά μας μάζεψε η γυμνάστρια, κι έμεινε η κατσίκα ήσυχη και το Μέτσοβο επίσης.

Ανηφορίζοντας ακόμα πιο ψηλά στα βουνά, τα πούλημαν διαβήκανε το πέρασμα της Κατάρρας και έπειτα τραβήξαμε την κατηφορία προς το θεσσαλικό κάμπο... Καλαμπάκα, Τρίκαλα, Καρδίτσα, μια στάση εδώ, μια στάση εκεί, φαίνεται πως αρχίσαμε να κουραζόμαστε λιγάκι. Η απεραντοσύνη και η γαλήνη του κάμπου έφεραν αποτέλεσμα: Μια θερμή αγκαλιά είναι ο κάμπος, σε νανουρίζει... Κάποιες μισοκοιμούνται, κάποιες πεινάνε:Φαγητό στη Λαμία, ροιπόν, και μεταξύ "τυρού και αχλαδίου" που ήλεγαν οι παλιοί ή μεταξύ σαλάτας και παστίτσιου, η Πόλη την πέταξε πάλι την φιλοσοφία της:

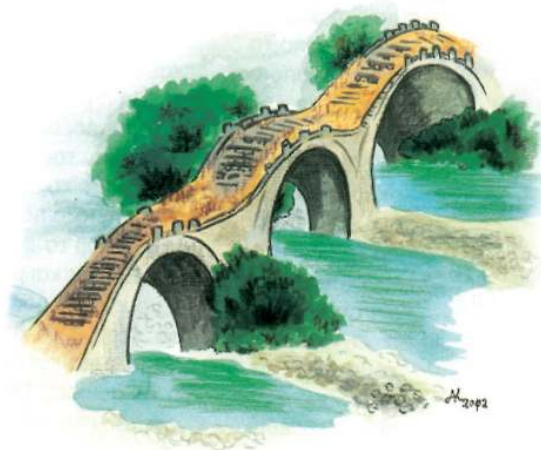
"Βρε σεις, η συνωμοσία του άηφα πήρε τέλος! Εδώ και πέντε ώρες, δεν ακούω τίποτε από άηφα. Έμειναν όλα στην Ήπειρο".

"Έ και ροιπόν, σε χαλάει εσένα τίποτε;" έκανε η Μίνα δαγκώνοντας ένα μήλο.

"Τι να με χαλάει! Αηλιούστατα, από δω κι εμπρός, εγώ προσωπικά, την Ήπειρο θα την ήλω Α--ΠΕΙΡΟ!"
Με άηφα, καταλάβατε; Ά-πει-ρο!".

"Α--ΠΟΛΥ--ΤΑ. Πόλη μου, α--πόλη--τα", φώναξα σκασμένη στα γέλια εγώ.

Το αστεϊάκι μου άρεσε στις άηλιες που βαηθήκανε σε κάθε "α" να χασκογεθάνε, να στριγγιλίζουν και να πετάνε σαΐτες από χαρτοπετσέτες η μια στην άλλη. Μια σαΐτα όμως βρήκε την κυρία Μελετάκου κι άλλη μια τον κ. Ακριτίδη, και τότε μας μαζέψανε στα γρήγορα προτού γίνουμε βούκινο σ'ολόκληρη τη Λαμία και τη Ρούμελη γενικώς, και ξαναμπήκαμε στα πούλημαν και πήραμε το δρόμο για την Αθήνα...

Εκδρομή τριήμερη και επεισοδιακή

1. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο και απαντήστε με Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ).
  - α. Την Πόλυ τη βάπτισαν με τρία ονόματα: Πολύμνια, Πόλυ και πολυμίξερ
  - β. Συνολικά στην εκδρομή ήταν εξήντα οχτώ άτομα
  - γ. Τα παιδιά είχαν χάσει μια εκδρομή λόγω κακοκαιρίας
  - δ. Η Μίνα «Κλαψομίνα» σταματούσε να γκρινιάζει μόνο για να φάει
  - ε. Τα παιδιά μπέρδεψαν τον Αμβρακικό κόλπο με λίμνη
  - στ. Τα παιδιά έφαγαν το πρώτο μεσημέρι στην Άρτα
  - ζ. Στην Αμφιλοχία, σύμφωνα με το δημοτικό τραγούδι, χτιζόταν και γκρεμιζόταν ένα γεφύρι
  - η. Τα παιδιά κάθε φορά που άκουγαν λέξη να αρχίζει από «α» γελούσαν και πετούσαν σαΐτες.

2. Στο απόσπασμα που διαβάσατε υπάρχουν τα ονόματα πολλών γεωγραφικών περιοχών της Ελλάδας (πόλεων, ποταμών, λιμνών...). Μπορείτε να τα βρείτε και να τα σημειώσετε στο χάρτη της Ελλάδας;

3. Γυρνάτε από μια σχολική εκδρομή και γράφετε στο ημερολόγιό σας τα πιο σημαντικά γεγονότα (αυτά που θα θυμάστε για πολύ καιρό) και τις σκανταλιές σας. Δεν πρέπει βέβαια να ξεχάσετε να πείτε από πού και πότε ξεκινήσατε, πού και πότε φτάσατε, πώς πήγατε, πόσα άτομα, πόσο μείνατε και τι κάνατε στο κάθε μέρος και ό,τι άλλο θέλετε.

4. Στο κείμενο διαβάζουμε *διήμερη* εκδρομή, *τριήμερη* εκδρομή. Μπορείτε να βρείτε κι άλλες σύνθετες λέξεις που έχουν πρώτο συνθετικό τους έναν αριθμό;

